Sisäministeriö
Inrikesministeriet

Lausunto

7.10.2024

Eduskunnan Hallintovaliokunnalle

Asia: HE 109/2024 vp Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2025, Poliisitoimi osastopäällikkö Tomi Vuori / sisäministeriö / Poliisiosasto

TAE 2025 Poliisitoimi 26.10

Poliisitoimeen ehdotetaan yhteensä noin 975 miljoonaa euroa, mikä on noin 24 miljoonaa euroa enemmän kuin vuoden 2024 varsinaisessa talousarviossa. Merkittävä osa lisäyksestä, 17,5 miljoonaa euroa, aiheutuu pääministeri Orpon hallitusohjelman mukaisesta poliisitehtävissä toimivien määrän nostamisesta portaittain 8000 poliisiin vaalikauden loppuun mennessä. Tavoitteen saavuttamiseksi koulutettavien opiskelijoiden määrää nostetaan vuosittain hallituskauden ajan. Lisäksi poliisille turvataan kyky rekrytoida tarvittava määrä poliisitoimintaa tukevia erityisosaajia, kuten kyber- ja talousasiantuntijoita sekä tutkintasihteereitä.

Hallitusohjelman mukaisesti rikostorjuntaa vahvistetaan kansalaisten turvallisuuden ja viranomaisia kohtaan koetun luottamuksen lisäämiseksi. Nuorisorikollisuuden ehkäisyyn ja torjuntaan panostetaan aiemman pysyväisluontoisen 5 miljoonan euron lisäyksen lisäksi 5 miljoonalla eurolla. Poliisilla on vuonna 2025 käytettävissään 10 miljoonaa euroa, jolla voidaan puuttua tehokkaasti katujengi- ja nuorisorikollisuuden huolestuttavaan kasvuun. Lisäyksen tarkempi kohdennus eri toimenpiteisiin on valmisteltavana Poliisihallituksessa. Nuoriso- ja jengirikollisuuden vastaisen, oikeusministeriön koordinoiman ohjelman toimeenpanoon on lisäksi viime kevään kehyspäätöksessä osoitettu 2 milj. euron pysyväluonteinen lisäys, josta poliisin osuus on 650 000 euroa ja sisäministeriön 280 000 euroa. Koulupoliisitoimintaa vahvistetaan uudella 2 miljoonan euron lisäyksellä. Vuoden 2024 talousarviossa koulupoliisitoimintaan on ollut 0,2 miljoonan euron lisäys, joten kyse on merkittävästä lisäpanostuksesta. On tärkeää, että ilmenneisiin nuorisorikollisuuden ongelmiin puututaan määrätietoisesti ja riittävän ajoissa ennen kuin tilanne muuttuu hallitsemattomaksi.

Talousrikostutkintaan ja sen kyvykkyyden parantamiseen erityisesti verkkoympäristössä sekä ennalta estävään talousrikostorjuntaan lisätään talousarvioesityksessä 3,5 miljoonaa euroa. Tämän budjettiriihessä päätetyn määrärahalisäyksen tarkempi kohdennus on vielä valmisteltavana Poliisihallituksessa. Hallituksen esitys lähisuhdeväkivallan sovittelusta luopumiseksi, aiheuttaa rikosketjun menojen nousua, mikä on huomioitu 589 000 euron lisäyksenä poliisille. HE:n taloudelliset vaikutukset arvioitiin esitettyä suuremmiksi (1 miljoona euroa).

Kipukohdat: Poliisin toimintamenomäärärahan taso nousee kehyskauden lopulla 1, 011 miljardiin euroon, mikä on noin seitsemän prosentin nousu verrattuna vuoden 2024 talousarvioon. Poliisin toiminnan kustannukset kasvavat kuitenkin voimakkaasti niin 2025 kuin tulevina vuosina yleisen kustannusnousun myötä eikä myönnetty lisämääräraha riitä kattamaan tulevien vuosien menopaineita. Erityisesti toimitilakustannukset kasvavat tulevina vuosina yleisen vuokratason nousun ja runsaan tiloihin kohdistuvan korjausvelan ja korjauspaineen takia. Poliisin on varmistettava turvalliset ja terveelliset tilat, jotka tukevat poliisin työtä. Poliisin toiminnan tason säilyttämiseen myönnetty kehyslisäys sekä ei harkinnanvaraisiin ict-menoihin myönnetty kehyslisäys nousevat molemmat 2 miljoonalla eurolla. Myös ICT-kehittämiseen liittyvät menot pysyvät suurina välttämättömän poliisin tietojärjestelmäkehitystyön takia.

Kirkkokatu 12, Helsinki
PL 26, 00023 Valtioneuvosto
Vaihde 0295 480 171 | kirjaamo@intermin.fi | www.intermin.fi

Poliisille kohdennetaan sisäministeriön hallinnonalan toimintamenosäästönä vuodelle 2025 noin 9 miljoonaa euroa, mikä vastaa noin hieman reilua yhtä prosenttia poliisin toimintamenoista. Poliisille kohdennettava säästö ei ole kovin suuri verrattuna muiden virastojen ja hallinnonalojen säästötarpeeseen. Sen sijaan tulevien vuosien menopaineet haastavat poliisin määrärahan riittävyyttä. Poliisin operatiivisen henkilöstön määrän kasvaessa tulevina vuosina, tulee poliisin hakea säästöä muista toimintamenoista. Henkilöstökustannukset muodostavat noin 70% ja toimitilat noin 10% poliisin toimintamenoista. Pystyäkseen säilyttämään poliisin hyvän toimintakyvyn myös tulevina vuosina, Poliisihallitus on käynnistänyt tuottavuusohjelman valmistelun. Tuottavuusohjelman tavoitteena on tehdä erityisesti rakenteellisia muutoksia ja parantaa viraston edellytyksiä pitkän aikavälin taloudelliseen suunnitteluun. Tuottavuusohjelma jatkaa poliisin viime vuosina toteuttamien vakauttamistoimien pitkäjänteistä ja määrätietoista työtä, millä pyritään turvaamaan poliisin hyvä toimintakyky ja perusrahoituksen riittävyys tulevina vuosina.

